

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

69

Szerző: *Farkas*

Hely

Cím: *az építő anyagok
lefoglalása*

Idő

1918

Forrás: *Építő ipar*

Személy

*Bp.**1918. IX. 11*

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Helyszám

Központ XX cs. 23. sz.

Az építő anyagok lefoglalása.

Régen nem fordult elő az építő iparban, amely a leg-súlyosabban érzi a háborús tespedést az összes iparágak között, olyan fontos esemény, mint az összes magyarországi építőipari anyagoknak kormányrendelettel történt lefoglalása. (Megjelent a hivatalos lapban f. hó 1. napján.)

A rendelet értelmében *bejelentési kötelezettség* alá esnek az összes, bárhol raktározott készletek téglában, tetőcserépben, cementben, parafatáblában és téglában, rabitzdróthálóban, építő nádban és menyezet-nádszövetben, aszbeszt-és cellulózepalában, fődélpapiroslemezen, cementlapban, üvegtáblában, klozet- és pissoir-csészében, kőedénymosdóban, vaskályhában, takaréktűzhelyben, kályhacsempében, kőagyag- és cementcsövekben — míhelyt egy minimális mennyiségnél többet tesznek ki.

Mindezek az anyagok a közszükségletek biztosítása végett *zár alá is vétetnek*.

A zár alá vett anyagok azután csak *beszerzési engedelem* ellenében változtathatnak tulajdonost, dolgoztathatók fel, kivéve egészen kis mértékben megszabott mennyiségeket.

A beszerzési engedelmet kívánó mennyiségek eladását bizonyos határok között a felhasználás helyén illetékes első-fokú iparhatóság, nagyobb mennyiségekben a kereskedelem-ügyi miniszter, vagy *az általa kijelölt szerv* engedelmézi.

Vasúton és hajón szállítani ezeket az anyagokat csak *szállítási igazolvány* alapján lehet.

Mindezeknek a rendelkezéseknek — amelyek október 1-én lépnek érvénybe — a megszegése pénzbüntetéseken kívül hat hónapig terjedhető elzárással is büntethető.

Kiegészíti ezeket a kormányrendeleteket a kereskedelemügyi miniszternek az építkezési ügyek intézéséről kiadott rendelete.

Ezzel a rendelettel megszüntetik az Országos Lakás-építési Miniszteri Biztosságot, hogy az október 1-én életbe-lépő *Országos Építési Miniszteri Biztosságnak* adjon helyet.

Ennek az utóbbi szervnek az élén a kinevezendő építés-

ügyi miniszteri biztos fog állani; tagjai a különböző miniszteriumok kilenc képviselőjén kívül a kereskedelemügyi miniszter által *az érdekeltel köréből kinevezett tizenkét tag*.

A biztosság feladata, hogy megbírálja az építő anyagok beszerzése, szállítása vagy felhasználása érdekében beadott kérelmeket és a kérelmek közérdekű volta, vagy az anyagok fölhasználásának elkerülhetetlen volta esetében azok teljesítését engedelméze; a kormányrendelet végrehajtását megfelelően ellenőrizze.

Ez röviden a két fontos rendelet lényege.

Főlemlítendőnek tartjuk, hogy a magyar építő ipar három egyesülése: a Magyar Építőiparosok Országos Szövetsége, a Magyar Építőmesterek Egyesülete és a Budapesti Építőmesterek, Kőműves-, Kőfaragó- és Ács mesterek Ipartestülete együttes beadványban kérték a kormányt egy hasonló intézmény fölállítására, úgy, hogy a most megjelent kormányintézkedést az érdekeltségi egyesületek kérelmei teljesítéseként lehet tekintenünk.

De a három egyesület kérelmében sokkal tovább ment, mint a kormányintézkedés.

Ők az alakítandó szervezet hatáskörébe messzebbmenő intézkedéseket bevonandónak tartottak.

Az anyagokat nemcsak lefoglalandóknak tartották, hanem kívánták mindazok *árainak maximálását*, természetesen árszállító irányzattal. Azt kívánták, hogy az építőipari középpont feladata legyen az építőanyagok *termelése* is. Az tartoznék gondoskodni a beadvány szerint a *munkáviszonyok szabályozásáról*, a megfelelő munkaerők foglalkoztatásáról és a fuvarozás körüli nehézségek elhárításáról, a munkaerőknek és a szállító eszközöknek szétosztásáról úgy az anyagtermelés, mint az építkezések fogantatásáról. És ez a szerv gondoskodjék az építkezések sorrendjének megállapításáról is.

Ha ehhez hozzáteszszük, hogy az érdekeltséget képviselő egyesületek nemcsak a szünetelő állami téglagyár üzembe

Székesfővárosi háziyomda 1918

helyezését kívánták, hanem még azt is, hogy állami gőzfűrészek állíttassanak föl és hogy az állam szerezen meg még több téglagyárat is, amelyekkel a termelést és az árakat szabályozhatná: akkor azt látjuk, hogy a kormányzat nagy mérsékletet tanúsított a kívánságok teljesítésében és a kormányhatalom kiterjesztésében.

Megemlítendőnek tartom, hogy az egyesületek együttes beadványukban az alakítandó hivatalos szervezet mellé kérték egy „az állam, az építőipari érdekeltségek és az anyagtermelő gyárak bevonásával, de a magán üzérkedés teljes kizárásával egy *építőforgalmi részvénytársaság* alakítását is. Ennek a hatáskörébe lenne utalandó az anyagforgalom lebonyolításának üzleti része, a rekvirálandó és termelendő összes építő anyagok forgalomba hozásával járó teendők lebonyolítása, az anyagnak az építő helyre szállítása stb.“

Hogy ez a társaság és ilyen hatáskörrel megalakul-e, vagy sem, az a kiadott rendeletekből nem derül ki.

A kormányrendelet megemlíti, hogy a kormány a rendeletében foglaltak végrehajtását az általa kijelölt szervre bízhatja. Hogy ilyen szervül kizárólag a kereskedelemügyi miniszter rendeletével létesített Építésügyi Miniszteri Biztoság fog-e szolgálni, vagy mellelte a kereskedelmi műveletek végrehajtására részvénytársaság is alakul, — mint az már egyéb szakmákban megtörtént, — meg nem állapítható.

A miniszteri biztosság a rendelkezések szerint a leg-rövidebb idő alatt meg kell hogy kezdje intenzív működését. Igazán kívánatos, hogy az itt ismertetett rendelkezések az olyan erősen sujtott magyar építő iparra nézve minél áldásosabbaknak bizonyuljanak.

Farkas Elek.